

Riksdagens protokoll

2007/08:90

Måndagen den 7 april

Kl. 12.00 – 13.12

Protokoll
2007/08:90

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 1 april.

2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Andre vice talmannen meddelade att *Sofia Larsen* (c) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 8 april, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för *Gunhild Wallin* (c).

3 § Meddelande om frågestund

Andre vice talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 10 april kl. 14.00* skulle frågor besvaras av statsminister *Fredrik Reinfeldt* (m).

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2007/08:518

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:518 Kollektivtrafik till Arlanda
av *Lars Mejern Larsson* (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 11 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 19 mars 2008

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2007/08:520

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:520 Svenskt stöd till UWC-skola i Norge
av Yvonne Andersson (kd)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 11 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är att jag vid de tidigare svarstillfällena har redan inbokade engagemang och resor.

Stockholm den 17 mars 2008

Utbildningsdepartementet

Jan Björklund

Interpellation 2007/08:522

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:522 Ryska exporttullar
av Gunnar Andrén (fp)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 8 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresa.

Stockholm den 18 mars 2008

Utrikesdepartementet

Ewa Björling

Interpellation 2007/08:523

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:523 Barnen i EU
av Monica Green (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 8 april 2008.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 25 mars 2008

Socialdepartementet

Göran Hägglund (kd)

Enligt uppdrag

Lars Hedengran

Rättschef

*Svar på
interpellationer*

5 § Svar på interpellation 2007/08:531 om synen på sjuka i sjukskrivningsprocessen

Anf. 1 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Sylvia Lindgren har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att återställa allmänhetens förtroende för samhällets behandling av sjuka.

I oktober 2006 presenterade Socialförsäkringsutredningen sitt betänkande *Mera försäkring och mera arbete* (SOU 2006:86). Detta betänkande innehåller en beskrivning av hur sjukskrivningsprocessen hittills har fungerat.

Utredningen konstaterade att aktiva insatser för att förkorta sjukskrivningstiderna ofta kommer mycket sent eller inte alls och att sjukskrivningen för många innebär en nedstigning i ett svart hål av väntan. Utredningen menade att om färre skulle passera genom sjukskrivning in i förtidspension måste fler mycket snabbare hitta en väg tillbaka från sjukdom till arbete. Ett problem som utredningen pekade på var att det inte är reglerat hur lång tid som ska gå innan Försäkringskassan prövar om den försäkrade kan utföra annat arbete hos samma arbetsgivare eller annat på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete. Ytterligare ett problem som utredningen identifierade var att det fattas en tidsgräns för hur lång tid sjukpenning kan uppbäras.

Som en följd av denna passiva sjukskrivningsprocess har många människor kommit att förtidspensioneras. Inte sällan har detta skett trots att även de försäkrade själva anser att de skulle kunna arbeta om de i tid hade fått rätt stöd.

Regeringen har nu till riksdagen överlämnat propositionen *En reformerad sjukskrivningsprocess för ökad återgång i arbete*. I denna föreslår regeringen införandet av en rehabiliteringskedja med fasta hållpunkter. Syftet är att råda bot på den passiva sjukskrivningsprocessen.

En otydlig ansvarsfördelning mellan olika aktörer och otillräckliga resurser för aktiva rehabiliteringsinsatser har också bidragit till att sådana kommit till stånd för sent eller helt uteblivit. Regeringen satsar därför under en treårsperiod 3,4 miljarder kronor på en förstärkt företagshälsovård och en rehabiliteringsgaranti inom hälso- och sjukvården. Dessutom kommer den finansiella samordningen att göras mer flexibel för att förbättra samarbetet mellan olika huvudmän.

Sylvia Lindgren menar också att Försäkringskassan har fått besparingsbeting som slår mot de sjuka. Jag delar inte den uppfattningen. Regeringen har under 2007 gjort en engångssatsning om 700 miljoner kronor på socialförsäkringens administration. Detta har givit myndigheten förutsättningar att genomföra sitt omställningsarbete.

Sammanfattningsvis gör jag den bedömningen att de åtgärder regeringen redan genomfört eller föreslagit kommer att leda till en mycket aktivare sjukskrivningsprocess och att färre människor framöver kommer att stå utanför arbetsmarknaden på grund av ohälsa.

Anf. 2 SYLVIA LINDGREN (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Cristina Husmark Pehrsson för svaret, även om jag tycker att svaret andas okänslighet och också är innehållslöst och visar att regeringen inte är beredd att ta ansvar för sin politik mot de sjukskrivna inom socialförsäkringsområdet.

Regeringen försöker lösa problemet med utanförskap med ett ovanförskap. Det kommer inte att fungera. Ökade klyftor och orättvisor gör varken medborgarna i Sverige eller Sverige som land friskare och starkare. Jag är rädd för att det är precis tvärtom.

Alla genomgår vi olika skeden av livet. Alla hamnar vi i olika skeden då vi också behöver olika typer av stöd. Att i dessa skeden av livet utmålats som lat eller fuskare underlättar definitivt inte förmågan att komma igen. I stället för att uppmuntra till att komma igen hämmar man och trycker ned. Det är en kortsiktig, okänslig och oansvarig politik. Tyvärr är den inte heller ny.

Fru talman! Många känner i dag stor oro för utvecklingen i samhället, inte minst när det gäller välfärdssystemet och sjukförsäkringssystemet liksom a-kassan.

Vad händer om jag blir sjuk eller arbetslös? Vilken ersättning kommer jag att få? Kommer jag att bli uppsagd om jag blir sjuk under en längre tid?

Att frågorna ställs beror på att regeringen i rask takt lägger om sjukförsäkringssystemet. Arbetslöshetsförsäkringen har man också lyckats göra sämre, svårare, dyrare och krångligare. Som resultat har man fått 400 000 människor som står utanför densamma.

Regeringen tvingas nu ändra sitt förslag om en så kallad rehabiliteringskedja och hävdar att man har lyssnat på remissinstanserna, men i grunden är inriktningen densamma som tidigare. Det handlar om att utarma stödet till den som är sjuk samtidigt som arbetsgivarnas ansvar minskar.

Fru talman! Det känns som att vi går mot ett kallare Sverige. Den bild som den borgerliga regeringen målar upp av ett "vi" som arbetar och sköter oss och ett "de" som inte gör det stämmer illa med verkligheten. Den reella sanningen är att vi i alla livets skiften behöver varandras stöd och hjälp.

Det verkligt oroande är om den moderatledda regeringen nu lyckas med att skapa bilden av Sverige som ett samhälle av fuskare och att sjuka och utsatta människor mer eller mindre får känna sig som kriminella.

Att klyva samhället i rika och fattiga, friska och sjuka, skötsamma och fuskare skapar egoism och rädsla. Dessutom skapar regeringens politik, att dela in människor i ett "vi" och ett "de", ett tudelat och orättvist Sverige som varken är bra för tillväxten eller framtidstron.

Fru talman! Mina frågor kvarstår. Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att återställa allmänhetens förtroende för regeringens och samhällets behandling av sjuka? Exempelen är jättemånga på människor som säger sig vara orättvist behandlade.

Anf. 3 HELENA RIVIÈRE (m):

Fru talman! Sjuka och utsatta ska inte behöva känna sig kriminella, säger Sylvia Lindgren. Det är inte de sjuka och utsatta som har anledning att känna sig ifrågasatta. Det är de som inte längre är sjuka. Det här förslaget riktar sig mot dem som inte längre är sjuka. De som är sjuka får all tänkbar omsorg och handläggning. Det är snarare Försäkringskassans handläggare som blir misstänkliggjorda, tycker jag.

När Sylvia Lindgren säger att regeringen antyder att svenska folket är ett folk av fuskare undrar jag vad exakt det är i förslaget som antyder det. Socialdemokraterna håller ju med regeringen i den huvudsakliga inriktningen. Ni skriver i er kommittémotion: Fusk och missbruk kan aldrig accepteras. Så är det: Fusk och missbruk kan aldrig accepteras. Det är för att upprätthålla legitimiteten i sjukförsäkringen som vi sätter gränser för detta fusk.

Bidragsbrott är omoraliskt. Bidragsbrott är osolidariskt. Bidragsbrott påverkar välfärden negativt. Så ska vi inte ha det.

Det är ingen hårdare behandling av de sjuka i det här förslaget. De sjuka har exakt samma villkor. De har till och med i vissa stycken bättre villkor. Regeringen har inte bantat på Försäkringskassans resurser för rehabilitering.

Vi hade en offentlig hearing förra våren när Försäkringskassan själv sade att man tyckte att det var bra att Försäkringskassan inte längre hade ansvar för att utföra rehabilitering. De har numera ansvar för att samordna rehabiliteringen. De sade att som det var förut väntade alla på alla. Alla väntade på alla andra, för ingen ville stå för kostnaden. Då hände ingenting de första 60 dagarna av sjukskrivningen. Det är det vi ändrar på nu.

Anf. 4 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Sylvia Lindgren anklagar mig för att jobba mot de sjuka. Nej, jag jobbar för dem som är sjuka, inte mot dem.

Jag tittar i den utredning som Socialdemokraterna själva tillsatte. De tillsatte en utredare också. Vad läser jag i den? Sylvia Lindgren har nog inte läst den utredningen. Gör det! Det finns nästan inte något positivt som beskriver dagens sjukförsäkringssystem. Det är Socialdemokraternas egen utredning. Det står så här: Att studera hur sjukskrivningen i praktiken har hanterats i Sverige blir i stor utsträckning en studie i misslyckanden.

Läs er egen utredning, Sylvia Lindgren! Jag ska svara tydligt på varje fråga. Sedan hoppas jag att Sylvia Lindgren inte bara använder sin oppositionsroll som hon gör utan också den roll man har som opposition att förklara alternativen. Vad i dagens sjukförsäkring är bra? Vad är det som inte är bra? Er egen utredning säger att det är en enda rad med misslyckanden.

Är de sjuka kriminella? Självklart inte. Det finns felaktiga utbetalningar som beror på olika saker. Det måste vi beivra. Sylvia Lindgren kan väl inte mena att vi ska låta bli? Ni tillsatte FUT-delegationen, Delegationen mot felaktiga utbetalningar som har talat om att det kanske handlar om 15 miljarder när det gäller felaktiga utbetalningar i Sverige. Var det fel att Socialdemokraterna tillsatte FUT-delegationen? Var det fel att ni inspirerade till att bilda Västeråsmodellen med åklagare, polis och försäkringskassa? Skulle det inte ha gjorts? Det är ju de rapporterna vi har att förhålla oss till. Berätta om det!

Försäkringskassans regelverk har inte förändrats. Vi har tyvärr inte hunnit det. Därför ser vi att det är så många i dag som far illa och har det väldigt svårt.

När det gäller arbetslinjen, låt mig läsa vad som står i dagens regler på steg nr 5 som ni har tillsatt. Det står så här: Ett av stegen under det första året. Om den försäkrade trots sin sjukdom kan klara ett på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete har hon eller han inte rätt till ersättning från Försäkringskassan. Den försäkrade bedöms vara arbetsför även om arbetet inte finns i direkt tillgänglighet för henne eller honom. Det betyder att bedömningen inte ska begränsas till den lokala eller regionala arbetsmarknaden.

I det reglemente som Socialdemokraterna tydligen stöder nu kan detta förekomma redan efter tre veckor. Vi vill ge den person som är sjuk en skyddad tid att inte behöva utsätta sig för detta tryck mot normal arbetsmarknad var som helst i Sverige. Det ska ske först efter sex månader. Tycker Sylvia Lindgren att det är fel?

Sedan gäller det Försäkringskassans sparbetning. Om Sylvia Lindgren går och tittar i den budgetproposition som fanns från Socialdemokraterna 2006 och jämför den med alliansens i dag kan Sylvia Lindgren se att denna regering, alliansregeringen, ger över 550 miljoner kronor mer till Försäkringskassan än vad som fanns i Socialdemokraternas budget 2006 för de här åren. Jag vill ha en kommentar på detta, eftersom det är en felaktig skrivning här.

Rehabilitering är viktig. 2006 gav Socialdemokraterna rehabiliteringen 90 miljoner. Det går också att kontrollera i budgeten. Den här regeringen har redan avsatt 3,4 miljarder kronor i budgeten för att förstärka företagshälsovården och förstärka en rehabilitering. Vi gör det här nu för att vi ser hur många människor som, just som utredningen säger, har fått gå ned i ett djupt svart hål av väntan.

Anf. 5 SYLVIA LINDGREN (s):

Fru talman! Först till Helena Riviére: Det är inte svårt att ta del av alla insändare. Folk från Försäkringskassan med flera har gjort mängder av inlägg om att man känner sig väldigt orättvist behandlad och där det inte handlar om fusk, snarare om förtryck. Historien kommer ofta i kapp oss, och ingenting är nytt under solen.

På 50-talet drev Högerpartiet en kampanj mot understödstagarandan, och på 1990-talet var det bidragsberoendet. Ersättningarna från sjukförsäkringar och a-kassan var för generösa. Folk stannade hemma i stället för att jobba och fastnade i inlärd passivitet.

Medborgarna genomsådade begreppet, och det fick ingen genomslagskraft. Det var kanske för att det var så tydligt att man pekade ut sjuka och arbetslösa personer just som lata och manipulativa. När begreppet utanförskap lanserades inför valet 2006 däremot lät det som något som drabbade individen oförskyllt, men i själva verket är det det samma som just bidragsberoendet. Man använder, fru talman, ofta slagkraftiga ord för att genomföra systemskiften.

Den borgerliga regeringens politik har skapat osäkerhet, mycket på grund av dåligt underbyggda förslag som nu riskerar att undergräva förtroendet för hela sjukförsäkringen. Tyvärr är det i många fall Försäkringskassans personal som får bära hundhuvudet för regeringens politik, vilket också i högsta grad är orättvist.

I stället för att investera i människors möjligheter att faktiskt komma tillbaka i arbetslivet lägger regeringen hinder i vägen. Man slarvar bort möjligheten att skapa en sjukförsäkring som håller över tiden och undergräver möjligheten till breda uppgörelser på socialförsäkringsområdet.

Därutöver skapas en krånglig försäkring. Ersättningsnivåer och tidsgränser kommer att vara beroende av vilken sjukdom man har. Efter sex månaders sjukskrivning riskerar individen att bli uppsagd och i värsta fall hänvisad till socialbidrag.

Regeringen löser varken samhällets eller människornas problem genom att skapa ökade klyftor och påtvinga ovanförskap.

I höstas redovisades kostnaderna för fusk som sker i våra gemensamma försäkringssystem – föräldraförsäkring, sjuk- och a-kassa etcetera. Regeringen trumpetade i medierna ut antagandet att dessa kostnader skulle ligga på 20 miljarder kronor, ett antagande som man sedan fick backa rejält från eftersom det inte stämde. Snarare ligger det på 3–4 miljarder. Det är också mycket pengar men inte på långt när på den nivå som regeringen basunerade ut.

Det är självklart att allt fusk ska motarbetas tufft och bestämt, men jag tycker inte att jakten på fuskare ska ske på bekostnad av dem som är i behov av stöd och hjälp. Det är där, fru talman, som vi skiljer oss åt.

Den socialdemokratiska regeringen genomförde en rad åtgärder för att bekämpa både skattefusk och bidragsfusk. Det som stör mig är att den borgerliga regeringen uppenbarligen tycker att jakten på bidragsfiffflare är mycket viktigare än att komma åt skatteundrandragandet som enligt Skatteverket ligger på ca 133 miljarder om året. Det är här som mycket av riktlinjerna är fel.

Anf. 6 HELENA RIVIÈRE (m):

Fru talman! Sylvia Lindgren hänvisar till de mängder av inlägg som finns i tidningarna. Jag hänvisar i stället, lite ofullständigt, till Försäkringskassan som säger att de beviljar i storleksordningen 97 procent av alla sjukfall. De som inte får sina pengar kan räknas i promille. Handläggarna som ju borde ha en viss kunskap tror att bidragsbrott är mycket vanliga. 75 procent av handläggarna tror att omfattningen av bidragsbrott är stor.

FUT-delegationen som, precis som Cristina Husmark Pehrsson sade, tillsattes av Socialdemokraterna, närmare bestämt av Pär Nuder, har när de har undersökt allmänhetens synpunkter konstaterat att allmänheten inte tycker att straffen är särskilt hårda. Man blir inte upptäckt. Kontrollen är inte effektiv. Missbruk av trygghetssystemen ses som en skatteåterbäring. Om folk omkring en bidragsfuskar gör man det själv. 90 procent tror att bidragsbrotten kan minska om allmänheten får information om hur bidragsbrotten påverkar välfärden.

Anf. 7 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Tack så mycket för möjligheten att vara med i debatten!

Jag blir upprörd när Cristina Husmark Pehrsson och andra försöker gesken av att det är den borgerliga regeringen som försöker rädda de sjuk-skrivna när det egentligen är tvärtom. Ni har ju försvårat för den enskilde. Ni minskar den enskildes rättigheter, och ni lägger skulden på den enskilde mycket mer samtidigt som ni sänker kraven på arbetsgivarna att se till att den enskilde kan komma tillbaka.

Ni fokuserar på det ni kallar för bidragsfusket, fast det är en sådan liten del jämfört med skattefusket. Precis som Sylvia Lindgren tidigare sade är det enligt Skatteverket 133 miljarder om året som man kommer undan med. Om man jämför detta med den mycket lilla summa som beror på att människor har gjort fel i sin egen sjukansökan ser man att regeringen i stort sett sväljer kameler när det gäller detta medan de silar på ett helt annat sätt när det gäller skattefusk. Det tycker jag är ett tydligt bevis på vad den borgerliga regeringen vill. Man menar hela tiden att den enskilde har valt att stanna hemma och vara sjuk.

Vi menar inte att det är så. Man väljer inte att drabbas av en sjukdom. Man väljer inte att bli försliten hos en arbetsgivare och få yrkesskador när man har jobbat lång tid i vården, som lokalvårdare eller på något annat sätt. Det är inte den enskildes val att bli utsliten, utan det är något man tyvärr drabbas av.

Vi måste självfallet på alla sätt hjälpas åt att få dem tillbaka till arbetet och det jobb de ska klara av, men vi måste också se till att de kommer tillbaka till det goda arbetet. Arbetsgivare som sliter ut arbetstagare får inte komma undan. Det är inte den enskildes fel att han eller hon blir sjuk. Skyll inte på de sjuka! Påstå inte att de försöker komma undan hela tiden! De gör sitt bästa.

Självfallet ska vi inte acceptera dem som fuskar. Det är precis som Cristina Husmark Pehrsson sade tidigare – vi socialdemokrater tog tag i detta. Vi ska inte acceptera fusk. De som fuskar ska inte ha någonting, men det är fel att kollektivt bestraffa alla. Det är så ni gör, och det är fel väg att gå.

Anf. 8 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Jag fick inte svar från Sylvia Lindgren om vi inte med alla medel ska försöka minska de felaktiga utbetalningarna. Jag fick heller inget svar på om Sylvia Lindgren tycker att dagens regelverk är bra eller dåligt. Jag fick inget svar på om Sylvia Lindgren tycker att etapp 5, som innebär att man ska prövas mot hela den i Sverige normalt förekommande arbetsmarknaden och att man då inte tittar lokalt och regionalt, som finns i de sju stegen på Försäkringskassan i dag och kan inträffa redan efter tre veckor, är bra. Vi ger fri och skyddad tid ända till sex månader. Det måste, tycker jag, vara bättre.

Vi prövar arbetsförmågan. Det har inte förekommit innan. Det tycker jag är bra – vad tycker Sylvia Lindgren? Vad säger Sylvia Lindgren om att alliansregeringen ger över 550 miljoner kronor mer till Försäkringskassan än vad som presenterades i er budget 2006? Vad tycker Sylvia Lindgren om att vi ger 3,4 miljarder kronor mer till satsning på företagshälsovård och rehabilitering i stället för de 90 miljoner som Sylvia Lindgren och Socialdemokraterna avsatte i budgeten för 2006?

I en viktig sak kan vi vara helt överens. Tillgängligheten, bemötandet och trovärdigheten på Försäkringskassan är otroligt viktiga för de personer som kommer dit och ska ha stöd och hjälp. Det är också väldigt viktigt att det stödet och den hjälpen också kommer personalen till del, för det är först i mötet mellan en person som känner sig få ett gott bemötande och personal som känner arbetsglädje och en trovärdighet till den förändring som Försäkringskassan nu går igenom som det kan bli ett väldigt bra bemötande. Där är vi helt överens.

Försäkringskassan har själva bett om att få stöd och riktlinjer. Man vet inte riktigt hur man ska bedöma arbetsförmågan. Man vet inte riktigt hur man ska bedöma sjukdomar. Försäkringskassan har i flera år bett att få detta stöd och hjälp med detta.

Vad denna regering gör och vad vi säger om rehabiliteringskedjan är: Vi vill i början ge massiva insatser och en rehabiliteringsgaranti som satsas på lätt psykisk ohälsa och smärtor i rörelseapparaten. Vi satsar på företagshälsovård tillsammans med arbetsmarknadens parter. I stället för de sju stegen där steg 5 kan komma redan vid tredje veckan skapar vi tre

steg med tydliga tidsgränser. Det ska liksom lysa en liten lampa på handläggarens datorskärm när det har gått tre månader, sex månader eller tolv månader så att man inte ska bli bortglömd. Den väntan är ett långt, djupt, svart hål, säger utredningen.

Detta vill vi motverka.

Vi tar bort den obligatoriska prövningen för ett års förtidspension. Väldigt många har fått förtidspension som inte hade behövt det. 80 procent av dem som har fått förtidspension har inte ens prövats mot sitt eget arbete, säger Riksrevisionen. Efter ett år har man helt plötsligt blivit förtidspensionerad. Man har i 80 procent av fallen inte prövats mot den egna arbetsmarknaden.

Vad händer vid förtidspensionering? Man får 64 procent i ersättning. Man får ingen arbetsmarknadspolitisk åtgärd, ingen arbetslivsinriktad rehabilitering, och det är ett sakligt skäl för uppsägning. Det tycker jag är fel, och det är det som denna regering vill förändra.

Anf. 9 SYLVIA LINDGREN (s):

Fru talman! Det är intressant att det kommer en sådan kanonad av frågor till mig. Jag är interpellant och i opposition. Min fråga var: Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att återställa allmänhetens förtroende för regeringens och samhällets behandling av sjuka?

Det är just förtroendefrågan som är oerhört viktig för mig. Det är ingen tvekan om att det är ett dåligt förtroende i dag gentemot Försäkringskassan, och jag tycker inte att det är Försäkringskassans fel. Man skjuter på fel instans i det sammanhanget.

Sjukpenningen sänks nu kraftigt men successivt. Försäkringskassans medel för köp av aktiva rehabiliteringstjänster har kraftigt reducerats. Arbetsgivarnas ansvar för rehabiliteringsutredningen har tagits bort. Det kan man väl inte neka till?

Stödet till individen utarmas, och den enskilde pressas med lägre ersättning. Allt fler nekas sjukpenning. Samtidigt kan vi konstatera att antalet tvister i sjukpenningsfall som Försäkringskassan förlorar i länsrätten har mer än fyrdubblats under de senaste åren. Det är en oroande utveckling. Dels finns det säkert ett mörkertal då långt ifrån alla tar sig för att överklaga beslut hos länsrätten, dels har trovärdigheten för Försäkringskassan naggats ordentligt i kanten och dels är det helt orimligt att sjuka ska bli offer för ett missriktat försök av myndighetsutövning för att sätta dit fuskare.

Det har funnits brister i både ersättningssystem och skyddsnät även tidigare. Men det går inte att blunda för att på väldigt kort tid har revorna blivit så mycket större och hanteringen och bedömningarna så mycket brutalare. Det är regeringen och inte Försäkringskassan som är ansvarig för den politik som slår hårt mot redan utsatta personer. Eller är det så att regeringen anser att Försäkringskassan tolkar regeringens direktiv anorlunda än regeringen har avsett? I så fall är det regeringens skyldighet att åtgärda det.

Anf. 10 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag instämmer med Sylvia Lindgren. Hennes kritik är helt och fullt berättigad. Regeringen talar fint om rehabilitering, men av aktiva insatser ser vi ingenting. I stället sänks sjukpenningen kraftigt och

successivt. Alltså är det den enskilda individen som ska straffas, inte vi tillsammans som ska hjälpa den människan tillbaka.

Försäkringskassans medel för köp av aktiva rehabiliteringsinsatser har reducerats kraftigt, och arbetsgivarens rehabiliteringsansvar har tagits bort. Kan det vara tydligare att det är den enskilda individen, som under lång tid har gjort allt för att ställa upp för sin arbetsgivare och kanske har blivit utsliten, som ska straffas nu. Det är så den borgerliga regeringen jobbar. Sätt åt de små människorna! Satsa på stora skattesänkningar, och sänk ersättningarna för dem som har det sämst!

Anf. 11 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Återigen ber jag Sylvia Lindgren och Socialdemokraterna att läsa den egna utredningen. När det gäller sjukpenning står det på s. 83 att sjukpenningen 2003, under det socialdemokratiska regeringsansvaret, var 77,6 procent det första året, med alliansregeringen är den 80 procent. Jag ville bara göra detta klart. Det går bra att läsa i den egna utredningen. Jag har protokollet här.

Vi ser ingenting av rehabiliteringen, säger Monica Green. Nej, jag håller med om det. Det är först den 1 juli som regeringen kommer att tillsätta 3,4 miljarder kronor för att satsa kraftfullt på rehabilitering. Det är det vi har lagt märke till. Vi har inte sett någon rehabilitering. Det är därför vi avsätter pengar till detta.

Till Sylvia Lindgren vill jag säga att Försäkringskassan är en egen myndighet, med en styrelse med fullt eget ansvar. Jag tror att Sylvia Lindgren och jag är överens om detta. Vi kan styra med regleringsbrev och uppdrag, men när det gäller myndighetsutövning är man en egen myndighet. Det tror jag att både Sylvia Lindgren och jag har röstat för i denna kammare. Ändrar sig Socialdemokraterna på den punkten vore det bra att få höra det.

Min absoluta övertygelse är att vi ska ge människor hjälp och stöd i tid och inte glömma bort dem. Det är så det ser ut i dag. Man får inte rehabilitering. Man får inte förebyggande insatser. Man får inte stöd och hjälp.

Jag kan bara säga återigen vad som står avslutningsvis i utredningen: Vad det i praktiken handlar om är att ersätta det hyckleri som i dag råder med en klar och tydlig ordning. Ingen, säger utredningen, av dagens många regler har lyckats hindra att hundratusentals människor har tillåtits att lämna arbetslivet för gott.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2007/08:524 om ett barnrättsperspektiv i utrikespolitiken

Anf. 12 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Monica Green har frågat utrikesministern om han har för avsikt att lyfta fram barnrättsperspektivet tydligare i utrikespolitiken. Vidare frågar hon om utrikesministern har för avsikt att genomföra utbildning om FN:s barnkonvention och om han verkar för att fler länder

ska anta denna konvention. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Jag vill börja med att tacka Monica Green för hennes engagemang i dessa viktiga frågor.

Respekten för de mänskliga rättigheterna är mycket högt prioriterad i alla delar av utrikespolitiken, inklusive i utvecklingssamarbetet, dels som ett mål och grundläggande värde i sig, dels som ett medel för att uppnå en hållbar och rättvis global utveckling. Alla människor, inklusive barn, omfattas av universella och odelbara mänskliga rättigheter. På grund av bland annat sin ålder och beroendeställning gentemot vuxna har barn särskilda skyddsbehov och är egna rättighetsbärare. Barnrättsperspektivet är centralt i utvecklingssamarbetet, och arbetet utgår från barnkonventionens fyra grundläggande principer: barnets bästa, icke-diskriminering, barns rätt till liv och utveckling samt barns deltagande och rätt att komma till tals.

I länder med vilka Sverige har ett utvecklingssamarbete utgör barn mer än hälften av befolkningen. I en del länder med pågående väpnade konflikter är upp till 70 procent av de stridande styrkorna barn i barnkonventionens mening. Barn – och ungdomar – är därför en viktig målgrupp i det svenska utvecklingssamarbetet. Barn står i centrum för regeringens arbete med att bekämpa fattigdom, skydda och främja respekt för de mänskliga rättigheterna och en rättvis och demokratisk samhällsutveckling. I *Politiken för global utveckling*, PGU, är målet att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. PGU utgör basen för vår strävan för att de så kallade millenniemålen ska uppnås.

Jag kan försäkra Monica Green att regeringen är mycket tydlig med att lyfta fram barnperspektivet och barns rättigheter i utrikespolitiken, inklusive i det internationella utvecklingssamarbetet. Regeringens strävan synliggörs bland annat i de uppdrag som regeringen ger till Sida, att ta fram samarbetsstrategier för utvecklingssamarbetet. Utgångspunkten är dels regeringens skrivelser *Ett barnrättsperspektiv i internationellt utvecklingssamarbete*, *Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik* samt propositionen och utrikesutskottets betänkande *Politiken för global utveckling*, dels andra nationella styrdokument, internationella överenskommelser och åtaganden, främst barnkonventionen och dess två fakultativa protokoll. Särskilt viktiga i detta sammanhang är FN:s deklARATIONER och andra policybeslut, FN:s säkerhetsråds resolution 1612 om barn i väpnade konflikter och FN:s studie om våld mot barn från hösten 2006.

Ett helhetssynsätt krävs eftersom barnfrågor och barnrättsperspektivet genomgående är centrala dimensioner i vår verksamhet. Dessa frågor handläggs inom flera departement i Regeringskansliet och på flera olika enheter inom UD.

Jag håller inte med Monica Green om att det saknas styrinstrument som tydliggör det resultat som utvecklingssamarbetet bör inriktas på för att tillgodose barnets rättigheter. Sidans arbete styrs bland annat av myndighetens riktlinjer *Barnets rättigheter i svenskt utvecklingssamarbete*. I Sidans återrapportering för 2007 framgår att betydande framsteg gjorts sedan rapporten från 2005 offentliggjordes. Det gäller bland annat regeringens bidrag till ökad kunskap om barnrättsperspektivet bland utresande personal och på utlandsmyndigheterna.

Barns rättigheter har ingått som en del av kunskaps- och kompetensutvecklingsinsatser kring rättighetsperspektivet för utresande UD- och Sidapersonal samt för nationella och lokalanställda programhandläggare. Dessutom har kompetensutvecklingsinsatser om barns rättigheter genomförts vid en rad olika tillfällen under 2007, riktade till Sveriges partner i utvecklingssamarbetet på nationell och regional nivå. Några exempel är barns villkor och barnmisshandling. Nu utreds möjligheten att inrätta en nationell barnombudsman i Moldavien, att hålla en serie seminarier i Zimbabwe om våld mot barn och seminarier i Tanzania om de mänskliga rättigheterna och barnrättsperspektivet samt dialoger i Laos och Vietnam om barn som är frihetsberövade.

Sådana åtgärder och insatser genomförs vanligen tillsammans med nationella myndigheter och organisationer inklusive rättssektorn, andra givare samt multilaterala organisationer såsom Unicef.

När det gäller frågan om ifall regeringen verkar för att fler länder ska anta FN:s barnkonvention måste jag påpeka att det endast är två länder som inte ratificerat barnkonventionen. Vårt påverkansarbete inriktas på att i mellanstatliga förhandlingar, exempelvis i EU och FN, uppmana konventionsstaterna att omsätta sina åtaganden i nationell lagstiftning och praxis, att staterna följer barnrättskommitténs rekommendationer samt att man ratificerar barnkonventionens två tilläggsprotokoll.

Ett aktuellt exempel på sådant arbete är de pågående förhandlingarna inom EU:s råd för allmänna biståndsfrågor om ett meddelande, och styrande rådslutsatser om barn i EU:s externa relationer med fokus på utvecklings- och humanitära dimensioner. Svenska prioriteringar har fått stort genomslag i dessa förhandlingar.

Fru talman! Jag kan försäkra Monica Green om att regeringen fortsatt prioriterar främjandet av barns villkor och barnrättsperspektivet. Under 2008 har Sverige ordförandeskapet i FN:s barnfond Unicef. Det tema vi genomgående lyfter fram är barns rättigheter. En sådan kraftansträngning görs i år på området barns rätt till skydd från våld och andra övergrepp.

Anf. 13 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Tack, Gunilla Carlsson, för engagemanget! Min första fråga är förstas varför barn i utrikespolitiken har blivit en biståndsfråga. Är det en bisak för Carl Bildt? Vill han inte jobba med barnfrågor? Jag ställde frågorna till utrikesministern, men det är biståndsministern som svarar. Min första fråga är naturligtvis: Gör regeringen bedömningen att barn inte är någonting som utrikesministrar behöver befatta sig med? Är det bara en biståndsfråga?

Jag delar inte den uppfattningen. Jag tycker att barn i allra högsta grad är en utrikesfråga som bör sättas centralt. Jag tycker också att Carl Bildt i alla sammanhang borde ta upp frågan om barns rättigheter i alla de länder som han besöker. Vi har ju hört talas om att han besöker många länder.

Jag delar inte heller uppfattningen att detta bara skulle handla om bistånd och att andra inte ska ta upp frågan. Statsministern borde till exempel göra det i veckan när han åker till Kina.

Gunilla Carlsson säger att det är två länder som inte har anslutit sig till FN:s barnkonvention. Det känner vi till; det är USA och Somalia. Men i veckan ska statsministern åka till Kina. Alltså borde statsministern

fråga Kinas ledare på vilket sätt FN:s barnkonvention efterföljs i Kina. Har alla barn möjlighet att gå i skolan? Har alla barn möjlighet att äta sig mätta? Ges flickor samma chanser som pojkar i Kina?

Detta är två exempel – Carl Bildt borde ta upp frågan mycket mer, och även statsministern borde lyfta upp barnperspektivet i alla de utrikeskontakter som han har.

Jag går nu över till svaret som Gunilla Carlsson har gett. Jag tackar för det. Det är ett gediget svar med en genomgång av det som Gunilla Carlsson jobbar med. Vad tänker regeringen göra mer för att de två länder – USA och Somalia – som inte har skrivit på FN:s barnkonvention ska skriva på? Och vad tänker regeringen göra mer när det gäller de länder som har skrivit på men som inte efterföljer barnkonventionen? Där behöver det göras mer.

Alla barn måste få chansen att äta sig mätta, gå i skolan och skyddas från olika former av psykiska eller fysiska övergrepp. Alla barn borde få möjlighet att gå i skolan, och inte behöva arbeta. Vi borde göra mer för de 250 miljoner barn som arbetar trots att de borde få gå i skolan. Vi borde ställa upp för de utsatta barnen.

Vi får inte blunda för de övergrepp som sker på barn varje dag – sexuella övergrepp, fysiskt våld och annat. Det är miljontals barn som lever i en sådan typ av misär i de länder som är i krig – både inbördeskrig och andra typer av krig. Barnen får lida, och de utnyttjas som barnsoldater. Men det gäller också i länder där det råder stora skillnader och där barn får betala det högsta priset. Det är de som blir de mest utsatta i sådana länder.

Här kan Sverige göra mer. Sverige borde gå i spetsen för att alla länder ska se till så att barnkonventionen efterföljs och ratificeras.

Anf. 14 SYLVIA LINDGREN (s):

Fru talman! Barnens situation i världen känns ända in i hjärteroten. När vi ser hur barn utnyttjas, inte bara i krigsländer där man använder barn som barnsoldater och dylikt, utan också i andra sammanhang råder det ingen tvekan om att man reagerar – tack och lov!

Finansutskottet och arbetsmarknadsutskottet var för inte så länge sedan på en utlandsresa. I en av landets största städer var det inte ovanligt att runt hundra barn kidnappades dagligen. Varför då? Jo, en del av barnen utnyttjades i prostitution och en del även i tiggeriverksamhet. Vi såg det med våra egna ögon. Vi kunde se hur barnen sprang efter oss och tiggde pengar. I slutändan stod någon vuxen där. Om barnen hade fått pengar gick de oavkortat till de vuxna i sammanhanget. Om man inte gav pengar kom det tårar i ögonen på barnen för att de kände att de inte kunde utföra det som de hade blivit kidnappade för. Som vuxen kände man att hur man än gör så gör man fel.

Det är klart att det här kändes; det kändes oerhört mycket. Jag med flera blev väldigt berörda. Detta finns över hela världen, som framgår av både Monica Greens interpellation och delvis i svaret från Gunilla Carlsson.

Barnens situation i världen är en fråga för oss i alla lägen. Också jag vädjar till Gunilla Carlsson att påverka statsministern och framföra vikten av att frågorna tas upp när det gäller medmänskliga rättigheter, barnens situation och barnkonventionen vid den förestående resan till Kina.

*Svar på
interpellationer*

Ställ upp för de utsatta barnen! De utnyttjas i sin misär i olika situationer över hela världen. Känslorna kommer upp på ytan. Låt känslorna också se till att detta blir verklighet i ett agerande!

Anf. 15 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Monica Green för att hon har ställt interpellationen. Detta är en annan sorts fråga än de anslagsfrågor vi många gånger diskuterar. Det är en mycket viktigare fråga, nämligen hur barnen har det i vår värld. Jag tackar också statsrådet för ett väl genomarbetat svar.

Jag tror att vi som har haft förmånen att åka till andra länder ofta har mötts av den misär som många barn lever i och som man inte möter i vårt eget land. Det berör oss mycket, som Sylvia Lindgren sade så tydligt här.

Det är alldeles uppenbart att barn utnyttjas till exempel vid olika krigshändelser. Vi har sett i Vietnam, i Gaza och på väldigt många olika håll att man från olika krigiska ledningars sida inte värderar barnen så högt som man borde göra. Det är uppenbart att det är så.

Vi har våra olika erfarenheter. Jag var själv, fru talman, i Moçambique 1987, och jag minns fortfarande dessa svältande barn med stora magar. Det gjorde ett ohyggligt intryck att se tiotusentals barn som inte hade mat för dagen. Det kommer man inte över i en handvändning.

Jag var nyligen, inte på en utskottsresa utan privat, i Etiopiens huvudstad Addis Abeba och på en del andra ställen. Där möts man av en annan sorts misär. Det är inte så att små barn svälter på samma sätt, men det är alldeles uppenbart att de inte tas om hand. Det finns för många barn som är gatubarn. Så är det säkert på otroligt många ställen i världen.

Det internationella samfundet måste se till att göra olika saker för att ta hand om dessa barn så att de också kan se någon form av framtid.

Monica Green påpekar att det är viktigt att vi fortsätter att prioritera. Jag har uppfattat att det egentligen inte finns något brytning mellan oss i fråga om hur vi agerar, och det görs förstärkningar på det här området av den nuvarande regeringen.

Jag tycker också, fru talman, att det är en viktig sak att se till att den här typen av frågor om barn, nämligen hur Sverige agerar genom olika internationella organisationer, inte blir partiskiljande frågor. Jag tror att det ligger ett värde i det. Det finns ett antal frågor där det ligger ett värde i att se att vi i första hand kan agera som svenskar och ibland som européer för att få kraft bakom orden.

Om det är någonting som Sverige har trovärdighet i är det att bidra till olika internationella insatser, framför allt genom olika FN-organ, för att förbättra för många barn och andra nödlidande. Jag tycker att vi ska vara överens om det.

Jag är glad att svenska prioriteringar i det här avseendet kan få genomslag i olika former av förhandlingar, för jag tror att det finns en hel del andra länder som skulle behöva lära lite mer av hur vi ser på barnens värde.

Anf. 16 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Tack till interpellanten och övriga för att vi nu får en väldigt viktig och, hoppas jag, samlande diskussion om Sveriges ansvar för ett barnrättsperspektiv i globalt samarbete!

Det jag hoppas att vi ska kunna lyckas med den här mandatperioden är naturligtvis att skapa medvetenhet om orättvisorna i världen och hur fattigdom, våld och konflikter framför allt drabbar dem som är mest sårbara, nämligen barnen. Barnen är många gånger i störst behov av skydd och kan vara helt rättslösa, och det gör att vi omedelbart kan få väldigt slående bilder.

Jag skulle önska att vi med detta engagemang inte bara ser barn som offer utan också räknar dem som en kraft som tillerkänns rättigheter men därmed också en framtid. Jag säger detta därför att vi alla har dessa erfarenheter.

Jag var i Demokratiska republiken Kongo i januari, och jag träffade då tonårsmammor som varit sexslavar bland krigförande och fött barn. De talade om dessa barn med en sådan kärlek och en sådan framtidstro att man får en enorm ödmjukhet i sitt eget föräldraskap.

Dessa unga flickor, som nästan är barn själva, besitter en makalös kraft. De ville inte att jag skulle gråta tillsammans med dem över deras fruktansvärda berättelser om övergreppen mot dem, men de ville veta: Vad kan ni göra för mig? Vad kan ni göra för att de som är skyldiga straffas? Vad kan ni göra för att det ska bli stopp på detta så att fler inte drabbas? Vad kan ni göra för att det ska bli en framtid för mitt barn?

Nästan exakt samma frågor ställde de barnsoldater som Sverige genom Unicef stöttar för att rehabilitera i viktiga postkonfliktsituationer. Regeringen lägger nu ökat fokus på att vara duktigare just på att se postkonfliktsituationer och barns utsatthet. Barnsoldaterna står inte där och skriker efter hämnd, utan de är oändligt tacksamma för att ha blivit sedda och ha fått hjälp. Men de säger också så klokt: I ett samhälle som präglats av brist på institutioner och rättsstat kommer det att vara väldigt svårt för oss att hitta ett jobb. Hur kan jag få en framtid? Hur kan jag få ett jobb? Jag vill bidra. Jag vill själv bli domare eller journalist för att kunna berätta. De ställer frågor till oss om hur den globala utvecklingen ska ta fart.

Därför blir det väldigt viktigt att fundera på vilket ansvar vi har när vi formulerar vår politik. Vi måste många gånger ha ett barnperspektiv och kanske framför allt också titta på unga vuxna, för att förmedla kraften och inte bara se barn som offer.

Det hänger ihop just med det som interpellanten tar upp, nämligen rättighetsperspektivet. Det är därför som vi i utvecklingssamarbetet nu mycket tydligare fokuserar på mänskliga rättigheter och demokrati för att bygga fungerande rättsstater som hävdar individers rättigheter. Det är bara så vi kan komma till rätta med att vuxna begår övergrepp, ibland för ekonomisk vinning, mot barn även i sin närhet. Vi fokuserar på kvinnor i utvecklingssamarbetet, för vi tror att det är det bästa sättet att nå barnen. Vi fokuserar på klimat- och miljöförändringar, som om vi inte gör någonting åt dem kommer att drabba de svagaste värst.

Här har Sverige en enorm trovärdighet, och det är därför som jag har fått ansvaret att svara på den här interpellationen. Vi tror att det är väldigt viktigt att använda den kraft som ligger i utvecklingssamarbetet. Det finns förväntningar på Sverige.

Det är inte så att statsministern eller utrikesministern inte vill tala om de här frågorna. Det som präglar den här regeringen är att samtliga regeringsledamöter talar om dem. När Eskil Erlandsson talar om livsmedels-

säkerhet, tillgången på mat och problemet med svält i världen talar han utifrån ett barnperspektiv.

Jag ska så småningom också återkomma till svaren vad gäller situationen i Kina, barnens rättigheter och ytterligare om de frågor som har ställts.

Anf. 17 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Tack även för detta inlägg.

Om alla i regeringen nu talar om barn och barns rättigheter är det förvånande att Carl Bildt inte vill svara på mina frågor, om han har samma engagemang.

Ja, Sverige har ett anseende i de här frågorna. Jag håller med om det. Jag hoppas verkligen att det ska fortsätta.

En av dem som gjorde att Sverige har ett gott anseende när det gäller att se till att barnsoldater får en annan möjlighet var Anna Lindh. När hon var utrikesminister – hon var inte biståndsminister – såg hon till att Sverige i flera länder i Afrika var med och bidrog till de skolor som inrättades för dem som varit barnsoldater. Hon beskrev målande på vilket sätt hon träffade de här barnen och att de berättade för henne hur de drogs med i detta, att de blev en del av våldet därför att de blev någon när de fick en kalasjnikov i famnen, att de då plötsligt blev accepterade. Det var väldigt hårt att få veta det, beskrev Anna Lindh. När hon sedan beskrev det för oss fick vi också en målande bild av hur otäcka upplevelser dessa barn fått vara med om.

Sverige måste fortsätta enträget med att lyfta upp barnrättsperspektivet i utrikespolitiken och på alla områden där vi har möjlighet att påverka andra länder. Och vi måste naturligtvis se till att klyftorna inte ökar här i vårt eget land.

Tidigare hörde vi ett inlägg om hur viktigt det är att vi är överens. Jag kan kommentera det faktum att finansutskottet senare i denna vecka kommer att ha en debatt i kammaren om EU:s långtidsbudget. Vi är i finansutskottet överens om att vi vill lyfta upp barnperspektivet inom EU. Det finns många länder inom EU, inte minst de nya medlemsländerna, som har väldigt många gatubarn, barn som utsätts för sexuella övergrepp och trafficking, eller sexslaveri om vi ska kalla saker vid deras rätta namn, och barn som utnyttjas på annat sätt. Även inom EU måste vi alltså jobba.

Jag återkommer till Carl Bildt och Fredrik Reinfeldt: Vad gör de på sina resor? Vad tänker Fredrik Reinfeldt ta upp om barnperspektivet med Kinas regering och ledare när han nu åker dit?

Kommer han att ta upp frågan om flickor på barnhem och deras situation? Kommer han att ta upp möjligheten för barn att växa upp i Tibet och barns möjligheter att äta sig mätta varje dag, gå i skolan och kunna uttrycka sin åsikt? Kommer han att se till att också Kina jobbar med dessa frågor framgent?

Och vad gör Carl Bildt på alla sina resor över världen? Lyfter han fram barnperspektivet och verkar för att barn som utnyttjas sexuellt och barn som lever med olika handikapp också får en chans att inte marginaliseras i respektive länder och för att man ska hjälpa de barn som utnyttjas som sexslavar att komma ur det? Verkar han för att barn som har särskilda behov ska få den hjälp de behöver? På vilket sätt tar han upp de

barn som har hiv/aids och verkar för att de ska få samma möjligheter som andra barn i de länder det handlar om?

Prot. 2007/08:90
7 april

Anf. 18 SYLVIA LINDGREN (s):

Fru talman! Jag håller med i mycket av det Gunnar Andrén sade, men jag tycker att det är viktigt att man inte bara fortsätter prioritera – vi måste prioritera barnens rättigheter över världen. Barn måste också ha rätt att vara barn.

Jag förstod inte riktigt vad Gunilla Carlsson sade när hon försökte förklara varför inte utrikesministern ville svara på den här frågan. Hon sade samtidigt att frågan berör olika departement och olika ministrar. Eskil Erlandsson nämndes i det sammanhanget. Det tror jag också att den gör, och därmed angår den ju också Carl Bildt, och det var till Carl Bildt interpellationen var ställd. Men utrikesministern ville inte svara på den eller överlät det till Gunilla Carlsson.

Jag tror att det är viktigt att den här frågan genomsyrar alla departement, också på arbetsmarknadssidan. Jag talar om barnarbete. Det kan finnas varor även här i Sverige, till exempel mattor och dylikt, som är billiga och där det visar sig att de är billiga för att de är knutna av små händer. Då är mattan väldigt dyr. På alla områden behöver de här frågorna tas upp och beröras just för att belysa att barn måste ha rätt att vara barn var de än befinner sig i världen. Skola, lek och utbildning för en utveckling i harmoni och en framtid ska komma dem till del.

Anf. 19 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Jag vet inte om mina meddebattörer här har noterat att jag har fått ansvaret för politiken för global utveckling och samordnar hela regeringens politik för de globala utmaningarna. Det berör inte bara biståndet, som är en del i arbetet med att få en rättvis och hållbar utveckling i världen.

Jag är ansvarig minister för bistånd. Det innebär att jag jobbar med utvecklingsländer. Det innebär också att jag jobbar mycket med demokrati och mänskliga rättigheter. I många av de länder där barn förtrycks som allra värst och där barnen är mest utsatta, handlar det inte om fullgoda demokratier med väl fungerande rättsstater. Jag är en av dem som har de bästa ingångarna i att föra den här kampen.

Jag var också den som fick ansvaret att presentera regeringens MR-skrivelse. Vi har en arbetsdelning i regeringen som innebär att ingen fråga nedvärderas för att den läggs på en kvinnlig biståndsminister.

Jag sitter på en mängd verktyg som gör att jag också har tagit mig an de här frågorna genom att tydligt definiera vilka krav vi ställer på fungerande utvecklingsprocesser. Där har vi kommit långt i tänkandet – delvis, skulle jag säga, i Anna Lindhs anda. Men den här borgerliga majoritetsregeringen vågar driva saker och ting lite längre, inte minst vad gäller frågan om säkerhet och utveckling.

Få andra ministrar har väl som Carl Bildt stått upp för freden? Det gäller vad krig får för konsekvenser, hur konflikter ska undanröjas, hur de drabbar barnen och vad vi kan göra. Jag har nu ansvar i ett återuppbyggnadsskede för att titta på hiv/aids-problematiken, där Carl Bildt som statsminister var en av föregångarna. Där vågar vi nu – också i Anna Lindhs anda – dra vidare med det som man aldrig jobbade med i den

Svar på
interpellationer

förra regeringen, nämligen att jobba mycket mer med hur utveckling och säkerhet hänger ihop. Vi har ett särskilt kategoriområde inom utvecklingspolitiken som handlar om postkonfliktländer för att just komma till rätta med mycket av det som ni tar upp: barn i konfliktsituationer, barnsoldater, säkerhetssektorreform, återintegrering i samhället. Allt detta är verktyg som biståndsministern förfogar över med en omfattande biståndsbudget och med väldigt goda kanaler och kontakter, både i utvecklingsländerna och för att ställa krav på multilaterala organisationer, till exempel på FN eller för att se till att Unaid's nu gör rätta saker. Det gäller inte bara konfliktsituationer eller att få *every child to school* utan också att jobba mycket mer med att bereda barn och ungdomar på klimatförändringarna och skapa både förutsägbarhet för individer och fungerande institutioner.

Om interpellantens enda invändning mot vårt svar är att det inte kom från utrikesministern hoppas jag att ni får något annat tillfälle för meningsutbyte. Låt mig bara få säga något också om statsministern och perspektivet på vad som händer i Kina.

I går utvecklade han i ett tv-program som heter *Agenda* vilket ansvar Kina självt har för sin egen utveckling. Det finns två Kina. Ett Kina växer så det knakar och har vad vi skulle kunna kalla västeuropeisk standard egentligen på allt utom mänskliga rättigheter och demokrati, men det finns också ett oerhört fattigt Kina, där väldigt mycket av övergreppen sker. Där riskerar barn att exploateras inte bara för slavarbete utan också för organdonationer, prostitution, tiggeri och annat. Vi måste få Kina att självt förstå detta, så att man tar ansvar för sin egen utveckling.

När vi då, som ett av få länder i Europa, har möjlighet att föra en MR-dialog med Kina är ett bra sätt att exemplifiera detta resonemang att tala utifrån vår framtid, det vill säga barnen.

Anf. 20 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag förringar verkligen inte Gunilla Carlssons engagemang. Jag uppskattar det. Men jag var mycket förvånad över att Carl Bildt inte ville svara på frågorna.

Jag är glad över att Gunilla Carlsson har både ett stort ansvar och ett stort engagemang i detta. Om det känns rätt för Gunilla Carlsson att jobba i Anna Lindhs anda tycker jag att det är positivt.

När det gäller Kina delar jag uppfattningen att landet är delat. Precis som i Indien finns det en del som växer så det knakar, och det blir stora skillnader och enorma klyftor när några blir otroligt rika medan väldigt många lämnas bakom. Fattigdomen breder ut sig. Barn utnyttjas i de situationerna. Det är fruktansvärt.

Sylvia Lindgren beskrev här tidigare en resa, där finansutskottet och arbetsmarknadsutskottet åkte till Indien. Vi skulle se hur det växte så att det knakade, och vi möttes av den enorma fattigdomen. Det var den som slog oss och inte den stora tillväxten, även om den också finns.

Barn får både sätta livet till och offra sig på olika sätt. Tyvärr är detta inte de enda länderna. USA är ett annat land där barn utnyttjas. På grund av sin fattigdom utnyttjas de sexuellt och som tjuvar där våldet breder ut sig. Vi måste stå upp för barns rättigheter i alla delar av världen och inte bara – om det nu är så bara – slåss för mänskliga rättigheter i Kina.

Jag förutsätter att Fredrik Reinfeldt tar upp de här frågorna, men USA har ett stort ansvar när man påstår sig vara världspolis och vill styra i andra länder. De borde också få veta att de ska ta ansvar i sitt eget land för sina egna barn.

Anf. 21 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Fru talman! Slutligen vill jag tacka inte minst interpellanten Monica Green för att hon tagit upp den här frågan. Det gav Gunnar Andrén en möjlighet att säga – jag tror att vi i grund och botten är rätt så eniga om Sveriges ansvar i sådana här frågor – att vi också får titta lite grann på utvecklingen i vårt eget land. Det gäller också den analys vi gör när det gäller hur vi får en rättvis och hållbar utveckling i världen. Det är så viktigt att stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter för att få en uthållig fattigdomsbekämpning.

Ni beskriver klyftorna i Indien och Kina där den makroekonomiska tillväxten ser väldigt bra ut. Kanske inför man rent av ökade möjligheter till inflytande för medborgarna; i alla fall ser vi det i Indien. Men hur ser vi till att minoriteters rättigheter garanteras så att tillväxten kommer alla till del och så att vi får en jämn välförbättring i hela landet?

Om vi inte lyckas med det i utvecklingsländerna riskerar vi att skapa interna spänningar. Det kan bli väl så illa som konflikter mellan länder. Därför är det nu så viktigt att investera i demokrati och mänskliga rättigheter.

Vi står inför en tid då det kanske för första gången någonsin för oss som nu är aktiva i riksdag och regering tyvärr kommer att bli nödvändigt att konstatera att antalet demokratier i världen är i minskande i stället för i ökande efter den fantastiska framgång vi såg när muren föll och när det kommunistiska Sovjetunionen bröt samman. Det ställer väldiga krav just på att jobba med de grundläggande mänskliga fri- och rättigheterna. Det är i år 60 år sedan FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna antogs. Lyckas vi inte genomföra detta kommer vi inte heller till rätta med att få ett bra perspektiv för de unga som i dag växer upp.

Det Monica Green tar upp vad gäller situationen i USA skulle också kunna överföras på Sverige. Även i vårt land vet vi att man har exploaterat flickor och pojkar för sexuella ändamål. Vi vet att vi någon gång, åtminstone under sommaren, riskerar att springa på barn som sitter och tigger. Vi vet också att barns rättigheter hela tiden måste värderas och vårdas i Sverige.

Därför tycker inte jag att vi ska peka finger, utan vi ska se till att Sverige fortsatt är ett föredöme, att vi gör de rätta sakerna i utrikespolitiken och att vi också inrikes ser till att värna barns rättigheter. Då har vi en trovärdighet när vi jobbar i våra utvecklingsländer och när vi håller fanan högt i vår utrikespolitik.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträden

Andre vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträden fredagen den 29 februari och fredagen den 7 mars inkommit.

8 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2007/08:FPM88 Förordning om vätgasdrivna motorfordon
KOM(2007)593 till trafikutskottet

9 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Skatteutskottets betänkanden 2007/08:SkU23–SkU25
Civilutskottets betänkande 2007/08:CU13
Försvarsutskottets betänkande 2007/08:FöU9
Kulturutskottets betänkanden 2007/08:KrU9–KrU11
Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden 2007/08:MJU11 och MJU13

10 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Propositioner
2007/08:79 Betalning av vägavgift
2007/08:134 Det nya statliga lantmäteriet
2007/08:137 Ändring i lagen (2004:1167) om vägtransportledare

Motioner
med anledning av prop. 2007/08:121 Nedsatt koldioxidskatt för bränslen som förbrukas i anläggningar som omfattas av EU:s handel med utsläppsrätter
2007/08:Sk30 av Helena Leander m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2007/08:122 Beskattning av flygbränsle för privat ändamål
2007/08:Sk31 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp)

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 4 april

2007/08:558 Villkoren för dem som arbetar inom den fria scenkonsten

av *Siv Holma* (v)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2007/08:559 Hiv och aids i Sverige

av *Börje Vestlund* (s)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:560 Åtgärder mot lönedumpning

av *Claes-Göran Brandin* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2007/08:561 Laval-målet och svenska kollektivavtal

av *Hans Stenberg* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2007/08:562 Lagändringar med anledning av Laval-målet

av *Lars Mejern Larsson* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2007/08:563 Lavaldomen och EU:s nya fördrag

av *Anneli Särnblad* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 april.

12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 4 april

2007/08:1041 Utländska bankkort och den organiserade brottsligheten

av *Lars Johansson* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:1042 Svenska militära helikoptrar för medicinsk evakuering

av *Allan Widman* (fp)

till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2007/08:1043 Barnskötarnas arbetssituation

av *Peter Hultqvist* (s)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

Prot. 2007/08:90
7 april

2007/08:1044 Utvärdering av miljöbilssatsningen
av *Karin Svensson Smith* (mp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)
2007/08:1045 Resurser i förskolan
av *Ann-Christin Ahlberg* (s)
till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 april.

13 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 4 april

2007/08:1018 Avskaffande av importtull på aluminium
av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsrådet Ewa Björling (m)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 15 april.

14 § Kammaren åtskildes kl. 13.12.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen	1
3 § Meddelande om frågestund.....	1
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
5 § Svar på interpellation 2007/08:531 om synen på sjuka i sjukskrivningsprocessen.....	2
Anf. 1 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	2
Anf. 2 SYLVIA LINDGREN (s).....	3
Anf. 3 HELENA RIVIÈRE (m)	4
Anf. 4 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	5
Anf. 5 SYLVIA LINDGREN (s).....	6
Anf. 6 HELENA RIVIÈRE (m)	7
Anf. 7 MONICA GREEN (s)	7
Anf. 8 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	8
Anf. 9 SYLVIA LINDGREN (s).....	9
Anf. 10 MONICA GREEN (s)	9
Anf. 11 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	10
6 § Svar på interpellation 2007/08:524 om ett barnrättsperspektiv i utrikespolitiken	10
Anf. 12 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	10
Anf. 13 MONICA GREEN (s)	12
Anf. 14 SYLVIA LINDGREN (s).....	13
Anf. 15 GUNNAR ANDRÉN (fp)	14
Anf. 16 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	14
Anf. 17 MONICA GREEN (s)	16
Anf. 18 SYLVIA LINDGREN (s).....	17
Anf. 19 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	17
Anf. 20 MONICA GREEN (s)	18
Anf. 21 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	19
7 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU- nämndssammanträden	20
8 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	20
9 § Förnyad bordläggning	20
10 § Bordläggning.....	20
11 § Anmälan om interpellationer.....	21
12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	21
13 § Anmälan om skriftligt svar på fråga	22
14 § Kammaren åtskildes kl. 13.12.....	22